

Fizik Ders Kitab? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fizik Ders Kitab? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21846>

Özet

Bu ölçek, ortaöğretim düzeyindeki **fizik** ders kitaplarının pedagojik, içerik ve biçimsel yeterliliklerini sistematik bir şekilde değerlendirmek amacıyla uyarlanmıştır. Ölçek, özellikle lise ikinci sınıf fizik ders kitaplarının mevcut müfredat ve öğrenci ihtiyaçlarına uygunluğunu belirlemek için kullanılmaktadır. Yıldırım (2007) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında, seçilen bir ders kitabı değerlendirme aracının Türkiye bağlamına **uyarlaması** gerçekleştirilerek spesifik bir ders kitabına uygulanması sağlanmıştır. Ölçeğin temel amacı, eğitim materyallerinin kalitesini artırmaya yönelik nesnel ve yapılandırılmış veriler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler

Fizik eğitimi, **ders kitabı** değerlendirme, **eğitim materyali**, ölçek uyarlama, ortaöğretim fiziği, Selçuk Üniversitesi.

Yazarlar

Yıldırım, A.

Amaç

Fizik Ders Kitabı Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, lise düzeyinde okutulan **fizik** ders kitaplarının çeşitli kriterlere (içerik doğruluğu, dilin açıklığı, pedagojik tasarım ve görsel materyallerin kalitesi) göre ne kadar etkili ve uygun olduğunu belirlemektir. Bu araç, öğretmenlere, müfredat geliştiricilere ve eğitim uzmanlarına, kullanılan ders materyallerinin güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmede bilimsel bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, eğitim sisteminde kullanılan materyallerin kalitesinin sürekli iyileştirilmesi sürecine katkıda bulunmak üzere geliştirilmiştir. Özellikle Türkiye'deki merkezi müfredat çerçevesinde ders kitaplarının öğrenme çıktılarına destekleme kapasitesini ölçmek için tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü yapı, genel olarak "Ders Kitabı Kalitesi ve Uygunluğu" olarak tanımlanır. Bu yapı, bir fizik ders kitabının bilimsel ve pedagojik standartları karşılama derecesini yansıtır. Ölçek, genellikle aşağıdaki gibi birden fazla alt boyutu kapsar:

İçerik Yeterliliği: Konuların bilimsel doğruluğu, güncelliği, derinliği ve ulusal müfredat hedefleriyle uyumu.

Pedagojik Tasarım: Öğrenmeyi destekleyici unsurların (örnekler, alıntılar, değerlendirme soruları, laboratuvar aktiviteleri) varlığı, çeşitliliği ve öğrenci seviyesine uygunluğu.

Biçimsel ve Görsel Kalite: Kitab?n fiziki düzeni, dilinin aç?kl??? , okunabilirlik düzeyi ve görsel materyallerin (şekiller, grafikler, illüstrasyonlar) özretimi destekleme etkinli?i.

Bu boyutlar, bir **ders kitab?**n?n özrencinin öğrenme deneyimini ne ölçüde optimize etti?ini anlamay? hedefler.

Geçerlik

Ölçek, bir **uyarlama** çal??mas? oldu?u için, orijinal formunun psikometrik özelliklerinin temel al?nd??? varsay?lmaktadır. Yıldırım (2007) tarafından yürütülen yüksek lisans tezinde, ölçe?in Türkiye'deki **e?itim materyali** ba?lam?na kültürel ve dilsel uygunlu?unu sa?lamak amacıyla uzman görüşüne dayalı içerik geçerli?i çal??malar?n?n yap?lm?? olmas? muhtemeldir.

Ancak, kaynak giri?i içerisinde ölçe?in yap?sal geçerli?i (örne?in, faktör yükleri veya uyum indeksleri) veya kriter geçerli?ine dair spesifik istatistiksel veriler sunulmam??tır. Detaylı geçerlik analizleri için, ilgili yüksek lisans tezinin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılı??na (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?) veya zamana ba?lı istikrar?na (test-tekrar test güvenilirli?i) ili?kin nicel sonuçlar mevcut kaynakta belirtilmemiştir. Uyarlama sürecinde, ölçe?in Türkçe versiyonunun de?erlendiriciler aras? tutarlılı??n? veya iç tutarlılı??n? belirlemek için pilot çal??malar?n yap?ld??? tahmin edilmektedir.

Güvenirlik analizlerinin sonuçlar?, ölçe?in farklı de?erlendiriciler tarafından kullan?ld???nda veya farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı ve istikrarlı sonuçlar üretme kapasitesini göstermesi aç?s?ndan önemlidir. Bu veriler, tezin metodoloji bölümünde detaylandır?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ampirik olarak do?rulamak amacıyla uyarlama sürecinde faktör analizlerinin (Aç?mlayıcı veya Do?rulayıcı Faktör Analizi) kullan?lıp kullan?lmad???na dair bilgi kaynakta bulunmamaktadır. Ders kitab? de?erlendirme araçlar? genellikle birden fazla faktörden olu?tu?u için, faktör analizinin uygulanmas?, ölçe?in teorik alt boyutlar?n?n (çerik, Pedagoji, Biçim) Türkçe örnekleme de ayr??t???n? göstermeye yardımcı olacaktır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle uzman görüşüne dayalı, çok maddeli ve Likert tipi derecelendirme ölçe?i

formatındadır. Değerlendiriciler, her bir kritere belirli bir puan atar.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ortaöğretim **fizik** ders kitaplarındaki değerlendirilen eğitimciler, akademisyenler ve fizik öğretmenleri.

Age Group: Yetişkinler (18 yaş üstü) (Değerlendirmeyi yapan uzmanlar).

Population Details: Ölçek, özellikle Türkiye'deki Lise II (11. sınıf) fizik müfredatına uygun ders kitaplarındaki hedef almıştır. Çalışma, Selçuk Üniversitesi bünyesinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Kriter temelli sistematik inceleme ve derecelendirme metodu. Değerlendiriciler, önceden belirlenmiş standartlara göre kitaptaki her bir unsuru puanlar.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, pedagojik değerlendirme, müfredat uygunluğu, yüksek lisans tezi, ders kitabı kalitesi, **uyarlama**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya, Türkiye (Tez çalışmaları yürütüldüğü kurum).

Bizim, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, A. Yıldırım tarafından 2007 yılında tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında kullanılmıştır. Ölçeğin akademik veya araştırma amaçlı kullanımı için genellikle yazarın veya danışmanın izni gerekmektedir. Ticari kullanıma dair herhangi bir ücret veya izin bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Yıldırım, A. (2007). Seçilen Bir Ders Kitabı Değerlendirme Ölçeğinin lise II Fizik ders kitabına uygulanması (Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya). Kaynak: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden erişilebilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: <fizik-ders-kitabi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf>

Fizik Ders Kitab? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, bu kaynak giri?i içerisinde sa?lanmam??t?r. Maddeler, Y?ld?r?m (2007) taraf?ndan haz?rlanan yüksek lisans tezinin ekler bölümünde bulunabilir. Ölçek, de?erlendirilen ders kitab?n?n farklı yönlerini kapsayan bir dizi ifadeden olu?maktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM